

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Рівненський державний гуманітарний університет

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА:

***минуле, сучасне,
шляхи розвитку***

Збірник наукових праць

*Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету*

**Випуск 16
У 2-х т. Том II**

Засновано у 2000 році

Рівне – 2010

ББК 63.3(4Укр)-7
У45
УДК 94(477)

Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Зб. наук. праць: наук. зап. Рівненського державного гуманітарного університету. У 2-х т. – Вип. 16 / за ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2010. – Т. 2. – 275 с.

У збірнику вміщено статті науковців вищих навчальних закладів, присвячені розгляду історико-мистецької проблематики переважно західноукраїнських теренів. Певна частина матеріалу висвітлює різнобічні грані теоретико-методологічних проблем українського мистецтва. Окремий розділ складають повідомлення, огляди та рецензії.

Для науковців, студентів, аспірантів та усіх тих, хто цікавиться вітчизняною історико-мистецькою спадщиною.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Виткалов В.Г.** – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології Рівненського державного гуманітарного університету

Баканурський А.Г.	– доктор мистецтвознавства, професор (Одеса)
Бондарчук Я.В.	– кандидат мистецтвознавства, доцент (Острог)
Горпенко В.Г.	– доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Захарчук-Чугай Р.В.	– доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Іваницький А.І.	– доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Кияновська Л.О.	– доктор мистецтвознавства, професор (Львів)
Овсійчук В.А.	– доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Постоловський Р.М.	– кандидат історичних наук, професор (Рівне)
Ричков П.А.	– доктор архітектури, професор (Рівне)
Супрун-Яремко Н.О.	– доктор мистецтвознавства, професор (Рівне)
Троян С.С.	– доктор історичних наук, професор (Рівне)
Федорук О.К.	– доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Стоколос Н.Г.	– доктор історичних наук, професор (Рівне)
Жилюк С.І.	– доктор історичних наук, професор (Рівне)

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 15560-4032 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України,
наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

Упорядник тому: проф. **Виткалов В.Г.**

Рецензент: **Афанасьєв Ю.Л.** – доктор філософських наук, професор кафедри мистецтвознавства та експертної діяльності НАКККіМ

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 4 від 26 листопада 2010 р.)
Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

Збірник зареєстрований Президією ВАК України як фахове видання з проблем мистецтвознавства (постанова № 2409/2 від 9.02.2000 р.) та перереєстрований як фахове видання з культурології (постанова № 1-05/5 від 18.11.2009 р.) та мистецтвознавства (постанова № 1-05/4 від 14.10.2009 р.)

ISBN 978–966–8424–76–2

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2010

УДК 930.25

О.Ю. Бучковська

ЗБЕРЕЖЕННЯ АРХІВНОЇ СПАДЩИНИ ЯК СКЛАДОВОЇ ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ СУСПІЛЬСТВА

Стратегічне значення для науково-технічного і соціально-економічного розвитку України мають державні інформаційні ресурси. Однією з найважливіших складових інформаційних ресурсів є архівні документи. За своєю кількістю, інформаційною місткістю, унікальністю вони перевищують усі інші ресурси.

Із відновленням державної незалежності України почався глибинний процес реформування архівної системи, визначальною рисою якого є її децентралізація, відкритість, перехід усіх ланок системи архівних установ на правові засади. Оскільки архівознавство набуло статусу автономної наукової системи, сфера діяльності архівних установ розширюється, збагачуються їх функції, підвищується роль у державно-політичному, науково-культурному і духовному житті суспільства.

Провідною тенденцією розвитку архівних систем в Україні наприкінці ХХ – поч. ХХІ ст. стала демократизація архівної справи, що відповідає процесам світової інтеграції, розвитку інформаційних систем. Формування Національний архівний фонд (НАФ), його зберігання, здійснюють науково-дослідні, інформаційно-довідкові та управлінські функції в архівній справі, незалежно від форм власності архівної установи.

Оцінюючи проблему забезпечення збереженості документів НАФ на сучасному етапі, держава робить певні кроки для покращення ситуації, що підтверджує розпорядження Президента України «Про невідкладні заходи щодо збереження національних архівних цінностей України», видане 2005 р. та прийняття «Державної програми розвитку архівної справи на 2006-2010 рр.», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2006 р. Отже, держава, гарантуючи умови для зберігання, примноження та використання НАФ, сприяє досягненню світового рівня в розвитку архівної справи, що, в свою чергу, є суттєвими передумовами входження України у світовий інформаційний простір.

У сучасній Україні теоретико-методологічні проблеми архівознавства висвітлені у працях Г.Боряка, зокрема у розвідці «Проблеми подальшого реформування документноінформаційної сфери», «Архіви – серце інформаційного поля»; правову базу діяльності архівів розкривають Г.Боряк та К.Новохатський у праці «Модерне архівне законодавство України». Над розробкою питань формування архівної системи та її установ, організації та збереження НАФ України працюють такі вчені, як І.Матяш, Я.Калакура. Питання нормативного та методичного забезпечення організації архівної справи в Україні у своїх роботах піднімає О.Загорецька. Нагальну потребу збереження документної та джерельної бази НАФ досліджує й В.Ляхоцький. Перспективи розвитку та збереження НАФ як глобальної, складно-структурованої інформаційної системи відображені у працях Н.Христова та М.Григорука. Проте проблема збереження НАФ як надбання української нації, складової світової культурної спадщини та інформаційних ресурсів суспільства потребує подальшого наукового дослідження та практичного втілення його результатів.

Мета роботи полягає у дослідженні законодавчої бази, спрямованої на регулювання, підтримку та вирішення питань забезпечення збереження НАФ як культурно-історичного надбання українського народу світового значення.

Культурно-національне відродження українського народу, збереження його історичної пам'яті нерозривно пов'язане з архівною справою, як частиною духовного життя суспільства, державного будівництва і управління.

НАФ України, як цілісне функціонально значуще у суспільстві явище, є відображенням соціальної діяльності, а його постійне поповнення дає можливість накопичення,

оприлюднення, ефективного використання документної інформації про суспільну, наукову, історичну та культурну спадщину держави та світу. Останнім часом значно розширилося і якісно змінилося коло користувачів архівної інформації. Архівні документи мають неминуще значення, тому важливою є проблема забезпечення збереженості документів НАФ.

Це питання піднімається на державному рівні починаючи із 1992 року. Так, у 1992 р. діяв законодавчий акт, що став базовим при розробці закону про НАФ – «Основи законодавства України про культуру» (лютий 1992 р.). Відповідно до «Основ», архіви вважалися закладами культури, й архівна справа належала до сфери культури. В «Основах» декларувалися права громадян на створення архівів, доступ до архівних документів, обов'язок громадян дбати про збереження архівів, сприяти їх охороні, гарантії держави щодо забезпечення охорони і збереженості архівних фондів, вільного доступу до них, заборона вилучення документів з архівних фондів з ідеологічних чи політичних міркувань, їх роздержавлення і приватизації та інші норми, безпосередньо дотичні архівній справі [1; 294]. Вищезазначені положення розповсюджувалися на всю сукупність історично цінних документів, що знаходяться на території України та поза її межами. В подальшому ці положення були зафіксовані у Законі України «Про Національний архівний фонд і архівні установи» (1993 р.). Крім того, у Законі дається визначення поняття «забезпечення збереженості документів» НАФ як здатність держави створити умови для гарантованого зберігання документів та забезпечити повноцінний захист усіх цінних архівних документів, що відображають історію духовного і матеріального життя українського народу та інших народів. При цьому державна підтримка щодо збереженості архівних фондів має бути спрямована на державний облік письмових пам'яток, консервацію, реставрацію документів, їх охорону [2]. Важливим кроком до законодавчого встановлення питань віднесення документів до НАФ було запровадження Державного реєстру національного культурного надбання. У відповідності до цього, до нього включаються унікальні документи Національного архівного фонду – документи, що становлять виняткову культурну цінність, мають важливе значення для формування самосвідомості українського народу, визначають його вклад у всесвітню культурну спадщину [3]. Загальні положення і принципи включення документів до реєстру пізніше були визначені «Положенням про порядок віднесення документів Національного архівного фонду до унікальних документальних пам'яток, включення їх до Державного реєстру національного культурного надбання, а також їх зберігання», затвердженим Кабінетом Міністрів України в 1995 р.

Наступним кроком на шляху розв'язання теоретичних і практичних проблем збереженості документів НАФ було прийняття «Державної програми збереження бібліотечних та архівних фондів України на 2000-2005 роки» [4]. Основні засади Програми торкалися питань координування роботи архівів у справі обліку, консервації, репрографії архівних фондів, забезпечення довготривалого збереження документів, а також створення системи єдиного загальнодержавного обліку документальних пам'яток національного культурного надбання, зокрема старовинних рукописів, рідкісних і цінних видань. Програмою передбачалося створення міжвідомчих центрів консервації і репрографії при Національній бібліотеці ім. В.Вернадського, Національній парламентській бібліотеці, Львівській науковій бібліотеці ім. В.Стефаніка, Харківській державній науковій бібліотеці ім. В.Короленка, Одеській державній науковій бібліотеці ім. М.Горького, а також галузевих і регіональних служб репрографії та ремонтно-палітурних робіт при державних архівах й обласних універсальних наукових бібліотеках та відомчих бібліотеках. Ці положення програми були виконані, що дало можливість архівним установам у зв'язку з актуалізацією архівних фондів забезпечити їх використання і таким чином задовольняти зростаючий попит на архівну документацію. Указом Президента України від 22 березня 2000 р. та Постановою КМУ від 11 липня 2007 р. було затверджено «Положення про Державний комітет архівів», до пріоритетних завдань діяльності якого віднесено забезпечення належних умов зберігання НАФ, зокрема забезпечення збереженості соціально значущих архівних документів. Із цією

метою Держкомархівів зобов'язали здійснювати реалізацію державної програми розвитку архівної справи та діловодства і забезпечувати її виконання; здійснювати міжгалузеву координацію, функціональне регулювання, а також нормативно-методичне забезпечення архівної справи та діловодства і контроль за їх станом. Безперечно, злагоджена та системна робота за вищезначеними напрямками має дати відчутні результати у справі збереження національної спадщини – НАФ.

Наступним документом, що визначає правові засади забезпечення збереженості НАФ в Україні став Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» від 2001 р. Зокрема ст. 13 вищезначеного Закону вимагає від власників документів НАФ (юридичних чи фізичних осіб) обов'язкового утримання в належному стані будівлі і приміщення архівних установ, підтримання в них необхідного технологічного режиму, а також створення копій для страхового фонду і фонду користування, іншим чином забезпечувати їх збереженість [5; 81]. Однак, вище зазначене законодавство не забезпечило створення належних умов для збереження та використання фондів НАФ, що зумовило необхідність прийняття у 2006 році «Державної програми розвитку архівної справи на 2006-2010 рр.» Констатуюча частина Програми підтверджує наявність реальної загрози втрати частини Національного архівного фонду через неналежні умови зберігання і водночас передбачає план заходів щодо державного фінансування і вирішення проблем створення страхового фонду унікальних та особливо цінних документів НАФ, оснащення державних архівних установ сучасними технічними засобами для мікрофільмування документів, придбання техніки та витратних матеріалів для створення належних умов їх зберігання, ремонту, реставрації, консервації тощо [6].

Важливим документом, спрямованим на удосконалення системи збереження документів НАФ, став Наказ Держкомархівів України №190 від 10 листопада 2009 р. «Про затвердження Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2009-2019 рр». Мета Програми – забезпечити довготривале збереження документів НАФ через отримання достовірних відомостей стосовно наявності та стану збереженості документів НАФ як в окремому архівосховищі, архівній установі, так і НАФ в цілому та запобігання пошкодження й втрати документів додатковими заходами архівних установ. Дана Програма визначає комплексний підхід на рівні управлінських, науково-методичних, практичних заходів, спрямованих на створення оптимальних умов зберігання документів НАФ, забезпечення їх належного фізичного стану як в поточний момент, так і в довгостроковій перспективі [7]. Робота зі збереження національної архівної спадщини має бути невід'ємною складовою діяльності архівних установ України. Акумуляовані в архівних установах величезні масиви, частина з яких є пам'ятками світового значення, вимагають посиленої уваги до умов їх зберігання. Даний аспект діяльності архівних установ – комплексна проблема, яка, у свою чергу, вимагає постійної законодавчої підтримки та регулювання. Саме тому у 2010 р. були ухвалені накази Держкомархівів України «Про затвердження Порядку обліку унікальних документів, що зберігаються у власників документів або уповноважених ними осіб, що перебувають у зонах комплектування архівних установ» та «Про внесення зміни до Порядку здійснення контролю за дотриманням строків зберігання архівних документів, вимог щодо умов їх зберігання, порядку ведення їх обліку, а також доступу до документів Національного архівного фонду архівними установами, заснованими фізичними та/або юридичними особами приватного права», які спрямовані ні на поліпшення цього напряму роботи.

В архівній справі існує низка проблем, пов'язаних із необхідністю досягнення рівня європейських стандартів зберігання та користування документами НАФ, однією з яких є запровадження сучасних інформаційних технологій, створення системи інформаційних ресурсів, інтегрованої у світовий інформаційний простір. Ці питання мають вирішуватися в межах реалізації програми інформатизації архівної справи.

Етапом у розробці теоретико-методологічних засад інформатизації стала Державна

програма «Національна архівна інформаційна система (НАІС) «Архівна та рукописна україніка» (1991-1996 рр.). Програма розроблялася за безпосередньою участю Головного архівного управління України, Міністерства культури та ін. відомств.

Початок нинішнього етапу системної інформатизації архівної справи пов'язаний із створенням 2000 р. Центру інформаційних технологій Держкомархівів України і відкриттям 24 грудня 2000 р. офіційного Web-сайту комітету в Інтернеті. У подальшому процес інформатизації супроводжувався прийняттям низки нормативних документів, спрямованих на актуалізацію усіх національних інформаційних ресурсів: укази Президента України від 14 квітня 2000 р. «Про вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення Президента України та органів державної влади»; від 31 липня 2000 р. «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні»; Розпорядження Президента України від 2 вересня 2000 р. «Про невідкладні заходи щодо розвитку архівної справи». Також в рамках Державної програми розвитку мережі Інтернет в Україні центром інформаційних технологій Держкомархіву розроблено програму створення мережі Інтернет-ресурсів державних архівів на 2000-2005 рр. у відповідності до якої потужний комунікаційний центр у Держкомархіві забезпечує супровід Web-серверів архівів, адміністровану надійну і швидку передачу інформації з галузевої мережі в Інтернет із розвинутою системою її захисту. Передбачається оренда міських і міжміських виділених каналів зв'язку для усіх архівів. Зрозуміло, ця програма вимагає ґрунтовного цільового фінансування. Більшість із зазначених у нормативних документах заходів вже реалізуються силами архівних установ. Прогнозувати подальший розвиток інформаційних технологій в галузі можна лише за умови гарантованого фінансування технологічного фундаменту інформатизації – Програми створення Інтернет-ресурсів державних архівів.

Отже, державне регулювання проблеми збереження архівної спадщини в нашій країні має комплексний характер, спрямований на запобігання можливостей знищення, пошкодження, викрадення та виникненню інших надзвичайних ситуацій. У той же час архівне законодавство України, потребує подальшої роботи спрямованої на дотримання демократичного принципу публічності архівів і на задоволення інформаційних потреб державних інституцій, підприємств та організацій й окремих громадян, а також приведення законодавства у повну відповідність світовим тенденціям розширення доступу до архівної інформації. Відродження української державності, реформування суспільства надало нового імпульсу дослідженню питання розвитку архівної справи в Україні. Україна має власні традиції, свою архівознавчу школу, які в умовах державної незалежності України дістали могутній поштовх для подальшого розвитку. Сучасний етап розвитку архівної справи передбачає використання новітньої техніки і технології в роботі з архівними фондами, впровадження принципів демократизації та еволюційне реформування архівної системи. Це в свою чергу, дозволить інтегрувати архівну галузь України в міжнародний архівний простір; поширити введення до наукового обігу розсекречених документів, тощо. Таким чином, проблеми захисту національної культурної спадщини набувають стратегічної ваги і не втрачають актуальності.

Розроблення і прийняття юридичних актів, що регулюють правові відносини в архівній галузі, також обумовлені новими тенденціями світового архівного будівництва, зокрема процесами децентралізації архівних систем. Демократизація суспільства, перехід до ринкових відносин сприяли розширенню приватного сектора документотворення та документообігу, появі архівів різних форм власності. Архівам деяких відомств-фондоутворювачів надано статус державних. Опрацьовується законодавче обґрунтування проблеми комплектування НАФ документами, які перебувають у приватній або колективній власності, наприклад матеріали про діяльність політичних партій, громадських об'єднань, релігійних конфесій тощо.

Національний архівний фонд – одне з найбільших багатств українського народу,

складова частина вітчизняної й світової історико-культурної спадщини та інформаційних ресурсів суспільства, багатоаспектний масив документів, а тому потребує належного законодавчого забезпечення та фінансової підтримки як із боку держави, так і суспільства в цілому для його збереження і повноцінного використання.

Джерельні приписи

1. Основи законодавства України про культуру: 14 лют. 1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 21.
2. Про Національний архівний фонд і архівні установи: Закон України від 24 грудня 1993 р. – К., 1994. – 18 с.
3. Сукупна архівна спадщина України: до проблем змісту понять Державного та Національного архівного фонду // Архіви України. – 1995. – № 4-6. – С. 42-61.
4. Про затвердження Програми збереження бібліотечних та архівних фондів на 2000-2005 р.: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 верес. 1999 р. – № 1716.
5. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 13 груд. 2001 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – № 11.
6. Про схвалення Концепції Державної Програми розвитку архівної справи на 2006-2010 роки [електронний ресурс]: розпорядження КМУ № 360-р від 23.08.2005. – Режим доступу: <http://www.uapravo.net/data>. – Зогол. з екрану.
7. Про затвердження Програми здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ на 2009-2019 роки [електронний ресурс]: указ Держкомархівів України № 190 від 10 лист. 2009 р. – Режим доступу: <http://www.search.ligazakon.ua>.

Резюме

Розглядаються документи, що складають законодавчу, нормативну базу організації діяльності архівної системи, збереження національної архівної спадщини – історико-культурного надбання світового значення.

Ключові слова: архівний фонд, архівні документи, архівна система, забезпечення збереження, Національний архівний фонд, інформатизація.

Summary

Preservation of archival heritage as a part of documentary and informational resources of society

The article deals with a number of documents which make up the legislative, regulatory framework organization of the archival system, archival preservation of national heritage – historical and cultural attainment of world significance.

Key words: archives, archival documents, archival system, control, National Archive Fund, normalization.

Аннотация

Рассматриваются документы, которые составляют законодательную, нормативную базу организации деятельности архивной системы, сохранения национального архивного наследия – историко-культурной ценности мирового значения.

Ключевые слова: архивный фонд, архивные документы, архивная система, обеспечение сохранения, Национальный архивный фонд, информатизация.

ЗМІСТ

Розділ I. ДИНАМІКА КУЛЬТУРИ.

КУЛЬТУРНА ПАМ'ЯТЬ. КУЛЬТУРА ТА ТРАДИЦІЇ

<i>О.А. Грантовська.</i> Ідеал людської краси в античній культурі	3
<i>Н.Я. Бугай.</i> Антропоморфні витоки костюма Давньої Греції та Середньовіччя	8
<i>Л.М. Білякович.</i> Барокова стилістика французького костюма як парадигма європейської моди XVII-XVIII ст.	13
<i>О.М. Гончарова.</i> Особливості релігійного красномовства в контексті раннього християнства	16
<i>Ю.М. Прядко.</i> Народна лірична пісня в контексті української ментальності	22
<i>Ю.М. Нікольченко, О.В. Ставніча.</i> Документна традиція Київської Русі X-XIII століть за Іпатським літописним зводом	27
<i>Л.А. Сокур.</i> Політика урядів УНР у питанні збереження національної культурної спадщини	31
<i>Н.В. Сальнікова.</i> Документаційне забезпечення управління в Українській РСР 1920-1930-х рр.: джерельна база дослідження	37
<i>Н.К. Лаврук.</i> Листівка як соціокультурний феномен початку ХХ століття (виникнення, трансформація, функції)	39
<i>М.М. Ясінський.</i> Етнічно-просвітницькі клуби Галичини кінця XIX – початку ХХ ст.	47
<i>О.І. Кушпетюк.</i> Діяльність давньосховищ Волинської губернії зі збереження й популяризації пам'яток Волинського іконопису	52
<i>Т.О. Чернета.</i> Події кобзарсько-бандурного життя Катеринославщини на сторінках часопису «Дніпрові хвилі» (1910-1913 роки)	57
<i>Г.В. Злагодух.</i> Розвиток індустрії гостинності м. Києва (1920-1990 рр.)	63
<i>О.В. Смоляр.</i> Садово-паркове мистецтво Європи та його особливості	69
<i>І.Л. Бермес.</i> Еволюційна модель становлення професійної музичної освіти на Дрогобиччині у ХХ столітті	75
<i>Г.Г. Сілко.</i> Трансформація комунікативних функцій плакату в українській культурі середини ХХ – поч. ХХІ століття	80

Розділ II. КУЛЬТУРА ТА СУСПІЛЬСТВО.

КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНИХ СФЕР ДІЯЛЬНОСТІ

<i>І.Ф. Андропова.</i> Синтез мистецтв як культурологічна проблема	86
<i>В.В. Яромчук.</i> Культурологічні, естетичні, психічні засади синтезу мистецтв у контексті мульти-медіа технологій	91
<i>А.А. Гоцалюк.</i> Обрядове дійство в культурній діяльності людини	97
<i>О.М. Любченко.</i> Образотворче мистецтво як джерело відомостей щодо паркового відпочинку	103
<i>С.Ю. Шман.</i> Італійська школа скрипкових майстрів: історико-культурні аспекти	109
<i>С.С. Соланський.</i> До проблеми редагування клавірних творів Й.С. Баха	113
<i>І.С. Підгурний.</i> Архівна база культурно-мистецької спадщини фотомитця з Кам'яця-Подільського Михайла Грейма	117
<i>О.М. Полтавець.</i> Музичне та хореографічне мистецтво як засіб збереження етнокультурної ідентичності українців у США	124
<i>Т.Ю. Бєлофастова.</i> Сучасний музей в культурній практиці	129
<i>О.Є. Матвійчук.</i> Тенденції розвитку соціокультурної діяльності бібліотек	133
<i>О.Ю. Калітєвська.</i> Драматургія масового театралізованого видовища та її художня специфіка	138

<i>О.О. Кравцова.</i> Теоретико-методологічні засади дослідження дозвіллево-рекреаційної проблематики	143
<i>О.М. Тадля.</i> Культурно-дозвільницька діяльність студентської молоді: сутність, поняття, проблема дослідження	148
<i>Ю.В. Корнієнко.</i> Семіологічні ознаки вестиментарного коду в контексті досліджень Ролана Барта	153
<i>Л.М. Дерман.</i> Соціокультурні експлікації дизайну: морально-етичні та естетичні аспекти	158
<i>Ю.О. Матвейчева.</i> Благодійна діяльність як чинник культурно-мистецького розвитку регіону (на прикладі Донецької обл.)	162

Розділ III. ПРОБЛЕМИ І СУПЕРЕЧНОСТІ СУЧАСНОГО КУЛЬТУРНОГО ПРОЦЕСУ

<i>А.Д. Дорошенко.</i> Генеза сучасних європейських підходів до проблематики міжкультурних комунікацій	167
<i>К.В. Кислюк.</i> Культурологічна освіта в Україні: сучасний стан, проблеми і перспективи	174
<i>І.В. Каташинська.</i> Комунікативна раціональність як універсалія культури	180
<i>О.В. Кравченко.</i> Модернізаційний вимір культурної політики України	187
<i>О.В. Овчарук.</i> Трансформаційні процеси в культурній політиці України в умовах соціокультурних перетворень кінця ХХ – початку ХХІ ст.	193
<i>О.В. Безручко.</i> Соціокультурні виміри підтримки читання дітей (з досвіду розвитку читача у Великобританії)	199
<i>О.Ю. Бучковська.</i> Збереження архівної спадщини як складової документно-інформаційних ресурсів суспільства	204
<i>Г.В. Тимошук.</i> Основні підходи до визначення та розуміння поняття «культура»	208
<i>С.А. Пархоменко.</i> Культурна референція політичних іміджів	213
<i>Ю.М. Денисенко.</i> Культурологічна спадщина української діаспори в дисертаційних дослідженнях 1990-2000 рр.	218
<i>С.В. Кліценко.</i> Альтернативні концепції розвитку української культури у пропозиціях «галицьких сепаратистів»	223
<i>Н.В. Рєпіна.</i> Політичний анекдот як соціокультурний феномен	229
<i>В.В. Лучанська.</i> Екологія культури в контексті концепції пасіонарності Л.Гумільова	233
<i>М.Г. Складановська.</i> Екологічна культура: зміст та розвиток поняття	238
<i>Ю.В. Трач.</i> Соціокультурні проблеми обчислювальної техніки в структурі сучасних глобалізаційних процесів	244
<i>Л.М. Лазарева.</i> Комунікаційні Інтернет-мережі як феномен сучасного інформаційного простору	248
<i>Г.Г. Вишнеvsька.</i> Сучасний стан готельного господарства Європи	252
<i>Є.С. Рахуба.</i> Соціокультурне значення туризму	258

Розділ IV. ПОВІДОМЛЕННЯ, ІНФОРМАЦІЯ, РЕЦЕНЗІЇ

<i>С.В. Виткалов.</i> VI Всеукраїнська науково-практична конференція з культурно-мистецької проблематики в Рівненському державному гуманітарному університеті	269
<i>Відомості про авторів</i>	272